

Tydeliggørelse af evalueringskriterier for M1 i skriftlig eksamen, Musik A-niveau

1. version. Offentliggjort d. 11. november 2015

Dette dokument er udarbejdet i dialog med opgavekommission i musik, det skriftlige censorkorps og de musiklærere (i alt ca. 165), der deltog i konferencen om skriftlig eksamen i musik på Mulernes Legatskole den 22. april 2015.

Indledning

Formålet med denne skrivelse er at gøre evalueringskriterierne i forbindelse med bedømmelse af M1 mere transparente for såvel elever og lærere som censorer. Der er i den forbindelse nedenfor formuleret et pointsystem til bedømmelse af M1. Når det samlede pointtal for elevens M1-besvarelse foreligger, benyttes efterfølgende en oversættelsesskala fra point til karakter (se næste side).

Der er mange fordele ved at benytte et pointsystem i forbindelse med evaluering af M1:

- For det første kan det – som allerede nævnt - gøre bedømmelsen af M1 mere gennemskuelig.
- For det andet kan pointsystemet benyttes i den daglige undervisning, ikke mindst hvis eleverne i højere grad skal inddrages i bedømmelsen og have feedback på deres skriftlige arbejde.
- For det tredje kan bedømmelsen af M1 blive mere metodisk og derved gøres mere ensartet.
- For det fjerde kan det bibringe det faglige miljø en større sammenhængskraft og konsensus, idet det er tanken, at man med jævne mellemrum tager såvel pointsystemet som oversættelsesskalaen op til revision.
- For det femte kan pointsystemet danne afsæt for en tydeligere progression ift. de faglige mål i M1 – ikke mindst for nye lærere. Dette skal forstås således, at man ved at opdele de faglige mål for M1 i mindre delkompetencer kan formulere delmål (trædesten) i en progression med kompetencer, der kan besvare M1 som slutmål.

Pointsystemet afspejler de faglige mål for den første delprøve af den afsluttende skriftlige eksamen (M1). Der er med andre ord tale om et slutmål i 3.g /2. hf. Derfor giver det god mening, hvis den enkelte lærer har formuleret (f.eks. for hvert halvår) nogle nedjusterede faglige mål. Eksempelvis bør parallelakkorder i opgave 3 (*Funktionstonal harmonisering*) selvfølgelig ikke stilles som krav, hvis det endnu ikke er gennemgået i undervisningen. Samlet set skal undervisningen progressivt lede frem mod målene ved slutningen af 3.g/2.hf. Udvikling af en strategi for denne progression er helt oplagt at gøre til genstand for et fagligt udviklingsarbejde i den enkelte skoles musikfaggruppe.

Ifølge styredokumentet for eksaminer er det pålagt enhver censor at "medvirke til og påse, at eksaminanderne får en ensartet og retfærdig behandling, og at deres præstationer får en pålidelig bedømmelse, der er i overensstemmelse med reglerne om karaktergivning og øvrige regler for uddannelsen"¹. En tydeliggørelse af evalueringskriterierne for M1 skal støtte censorerne i at løfte denne censoropgave. Dette er at betragte som en *summativ* evalueringsramme.

Tydeliggørelsen af evalueringskriterierne for M1 kan desuden – og med stor fordel - benyttes af undervisere og elever i den daglige undervisning i en *formativ* evalueringsramme. Det er således oplagt at lade eleverne rette deres egen M1-besvarelse eller hinandens. Det forudsætter en vis faglighed som minimum, men denne faglighed kan i visse tilfælde med stor læringsgevinst opbygges i en meningsfuld vekselvirkning mellem at besvare og vurdere faglige opgaver, idet faglighed ifølge forskningen tilegnes bedre i en formativ proces end en summativ, hvor underviseren blot giver en karakter. Harmoniseringsopgaven vil formentlig være den sværeste at selvevaluere for den enkelte elev, da underviseren ikke meningsfuldt kan uddele eller vise *det rigtige svar*, idet opgaven kan besvares korrekt på flere måder. I heterogent dannede grupper (dvs. grupper med større forskelle i elevernes faglige niveau) eller CL-strukturen *par coach* kunne denne udfordring muligvis håndteres.

Det er den enkelte undervisers ansvar at synliggøre overfor eleverne, at de færdigheder, der opbygges i arbejdet med M1, har stor overføringsværdi i forhold til den mundtlige eksamen (musikkundskabsdelen), hvor M1's færdighedsmål skal konverteres til *kompetencer* (at vide, at kunne og at gøre). Dette gælder eksempelvis, hvis eleven selv skal vurdere, hvor det er mest interessant fagligt set at foretage en funktionsharmonisk analyse, så underviseren ikke nødvendigvis udpeger takter i eksamensspørgsmålet.

M1 (generel musikteori) er som prøveform kategorisk anderledes end M2 (satsarbejde). Eleverne vil i M2 opleve, at de selv kan sætte deres præg på besvarelsen og samtidig dels være tro mod forlægget (melodik og harmonik), dels demonstrere tydelig indsigt i forskellige satsteknikker, som i læreplanen er et fagligt mål for M2: Eleven skal kunne "*udfærdige en teoretisk konsistent, nodebaseret skriftlig sats*". M1 og M2 dækker over to forskellige vidensformer i musikfagets skriftlige disciplin, hvilket selvsagt afspejler sig i evalueringskriterierne for henholdsvis M1 og M2.

¹ Bekendtgørelse om prøver og eksamen i de almene og studieforbereende ungdoms- og voksenuddannelser § 29, stk. 3.

Oversættelsesskala fra det opnåede samlede pointtal i M1 til karakter

Point-interval	Karakter	Karakterbeskrivelse	Betegnelse
44-50 point	12	Karakteren 12 gives for den fremragende præstation, der demonstrerer udtømmende opfyldelse af fagets mål, med ingen eller få uvæsentlige mangler.	Den fremragende præstation
37-43 point	10	Karakteren 10 gives for den fortrinlige præstation, der demonstrerer omfattende opfyldelse af fagets mål, med nogle mindre væsentlige mangler.	Den fortrinlige præstation
29-36 point	7	Karakteren 7 gives for den gode præstation, der demonstrerer opfyldelse af fagets mål, med en del mangler.	Den gode præstation
22-28 point	4	Karakteren 4 gives for den jævne præstation, der demonstrerer en mindre grad af opfyldelse af fagets mål, med adskillige væsentlige mangler.	Den jævne præstation
15-21 point	02	Karakteren 02 gives for den tilstrækkelige præstation, der demonstrerer den minimalt acceptable grad af opfyldelse af fagets mål.	Den tilstrækkelige præstation
7-14 point	00	Karakteren 00 gives for den utilstrækkelige præstation, der ikke demonstrerer en acceptabel grad af opfyldelse af fagets mål.	Den utilstrækkelige præstation
0-6 point	-3	Karakteren -3 gives for den helt uacceptable præstation.	Den ringe præstation

58

Pointtildeling for de enkelte opgaver i M1

59
60

Nedenfor følger en gennemgang af pointtildelingen for hver af de fem opgaver i M1. Der skal fordeles 50 point samlet set for M1 og hver opgave (dvs. opgave 1 til 5) vægtes ligeligt jf. vejledningen side 21: *De fem opgaver indgår med lige vægt i evalueringen af denne del af prøven.* Dermed skal der fordeles 10 point i hver opgave. I de tilfælde hvor nedenstående anvisninger ikke kan bidrage med en tydelig fordeling af point, opfordres der til, at man fordeler de 10 point i hver opgave fagligt velbegrunder og med afsæt i de i vejledningen opstillede faglige mål. Al rød tekst nedenfor er hentet fra vejledningen til læreplanen for Musik A-niveau (s. 20-22).

61

62

63

64

65

66

67

Opgave 1: Akkordlæsning

68

Notér becifring inkl. bastone over de markerede akkorder

69

70

Faglige delmål: Eksaminanden skal notere becifring inkl. bastone over 8-10 akkorder noteret i klaverpartitur (g- og f-nøgle). Hver akkord der ønskes aflæst er indrammet, og sværhedsgraden er (eksemplificeret med C som grundtone): De fire treklange: dur, mol, formindsket, forstørret (C, Cm, Cdim eller Co, Caug eller C+).

71

72

73

Dur-treklangen kan optræde med tilføjjet (stor) sekst eller tilføjjet septim (stor, lille): C6, Cmaj7, C7

74

Mol-treklangen kan optræde med tilføjjet (stor) sekst og tilføjjet lille septim: Cm6, Cm7

75

Den formindskede treklange kan optræde med lille septim (Cm7b5) og formindsket septim (den formindskede

76

firklang, Cdim7). Desuden kan forekomme sus4-akkorder med eller uden (lille) septim: Csus4, evt. C7sus4.

77

Akkorderne kan forekomme i omvendingerne tert i bas, kvint i bas og septim i bas.

78

79

Pointtildeling:

80

Der skal noteres becifring til 10 akkorder i nodeform. Der tildeles 1 point for hver korrekt becifring og ½ point for

81

hver delvist korrekt becifring. En delvis korrekt besvarelse kan eksempelvis være:

82

- F i stedet for det korrekte Fm

83

- G7 i stedet for det korrekte Gmaj7

84

- Bb i stedet for det korrekte Bb7 (herunder også Adim i stedet for det korrekte Adim7)

85

- F i stedet for det korrekte F/A

86

Samme fremgangsmåde ved lignende fejltyper.

87

88 Becifringen skal i treklange indeholde *mindst 2 korrekte toner* for at få et ½ point. Det giver således ikke point, hvis
89 kun grundtonen er noteret korrekt.
90 Er der tale om harmoniske "synonymer", gives 1 point (f.eks. Adim7/C i stedet for Cdim7, eller Gm6/E i stedet for
91 Em7b5). Er der derimod tale om, at den anførte becifring har en langt højere kompleksitetsgrad end det korrekte
92 svar, gives 0 point (f.eks. Bb6b5/E i stedet for det korrekte Em7b5). Som tommelfingerregel vil det korrekte svars
93 becifring bestå af tertsstablinger (dog med undtagelse af sus-akkorder og 6-akkorder).
94

Opgave 2: Harmonisk analyse

Tilføj funktionstegn under denne melodis becifringsakkorder

98 **Faglige delmål:** Eksaminanden skal anføre toneart og funktionstegn under en melodi (uden tekst),
99 som er becifret med 10-15 akkorder. Sværhedsgrad: hovedfunktioner, parallelakkorder samt bidominanter,
100 akkordudvidelser (fx S6, tilføjede septimer).
101

Pointtildeling:

102 Opgaven rummer 9 forskellige funktioner deriblandt forskellige bidominanter (herunder vekseldominant). Der
103 tildeles 1 point for at notere hver funktion korrekt. Selv om funktionen optræder flere gange tildeles kun 1 point.
104 Derudover tildeles 1 point for at notere akkordudvidelser korrekt (f.eks. Tp7 og ikke blot Tp). Er ca. halvdelen af
105 eksempelvis dominanterne noteret korrekt tildeles ½ point. Er ingen korrekte, tildeles 0 point.
106 Vekseldominanten (dvs. dominantens dominant) skal benævnes DD eller D² og *ikke* (D).
107
108

109 *Bemærkninger:* Ved dominantkæder kan DDD-DD-D benyttes eller (D)-DD-D eller (D)-D²-D eller D³-D²-D. De her
110 nævnte varianter er lige rigtige. Er der ikke tale om dominantkæder, skal DDD eller D³ ikke benyttes.
111

Opgave 3: Funktionstonal harmonisering

Skriv becifring i de angivne felter. Det er tilladt at tilføje akkorder derudover

115 **Faglige delmål:** Eksaminanden skal tilføje 10-15 becifringer til en melodi uden tekst.

116 Opgaven er tænkt i en strengt funktionstonal sammenhæng og sværhedsgraden er hovedfunktioner
117 og parallelakkorder, men med latent mulighed for bidominant(er).

118 Over melodien er anbragt små rammer, hvor becifring ønskes indskrevet, men det er tilladt at tilføje akkorder
119 derudover.
120

Pointtildeling:

122 Opgaven er tænkt i en strengt funktionstonal sammenhæng. Derfor skal besvarelsens harmonisering være
123 funktionstonal. OBS! En korrekt besvarelse, hvor eleven kun angiver becifringer i kasserne og ikke tilføjer akkorder
124 derudover, vil give 10 point.

125 Er der kun anvendt hovedfunktioner, og er de anvendt korrekt eller tilnærmelsesvist korrekt, gives 5 point. Er der
126 derudover anvendt parallelakkorder, og er de anvendt korrekt eller tilnærmelsesvist korrekt, gives 7 point.

127 Er der derudover anvendt bidominant (én eller flere) og/eller forudhold (én eller flere), og er de anvendt korrekt
128 eller tilnærmelsesvist korrekt, gives 10 point.

129 Er der kun 2/3 korrekte hovedfunktioner gives 4 point.

130 I alt vil det give 10 point, hvis elevens besvarelse samlet set korrekt benytter hovedfunktioner, mindst én
131 parallelfunktion og blot én bidominant eller ét forudhold.

132 *Det skal understreges, at pointtildelingen skal foretages ud fra en musikalsk helhedsvurdering inden for en
133 funktionstonal ramme.*
134

Opgave 4: Melodisk analyse

136 *Foretag en skriftlig melodisk analyse af denne melodi. Melodiens toneart, taktart og ambitus angives i de tre bokse.*
137 *Den efterfølgende analyse skal indeholde en angivelse af melodiens form og struktur samt melodiske og rytmiske*
138 *iagttagelser.*
139

140 **Faglige delmål:** Eksaminanden skal foretage en kortere skriftlig melodisk analyse af en melodi
141 uden tekst og uden akkorder på 7-15 takter. Analysen ønskes formidlet i umisforståelig prosa.

142 Øvrige melodiske og rytmiske iagttagelser kan være; tonegentagelser, trinvis bevægelser,
143 akkordbrydninger, prægnante intervaller, simple og varierede gentagelser, sekvenser samt motivisk
144 slægtskab, centraltoner, vippebevægelser, drejebbevægelser, melodiske buer og højdepunkt, karakteristisk
145 melodirytmik. Melodien vil være forsynet med takttal.

146

147

Pointtildeling:

148

1 point for at angive korrekt toneart.

149

1 point for at angive korrekt taktart.

150

1 point for at angive korrekt ambitus, dvs. både intervallets navn og størrelse (f.eks. stor none). Hvad angår de rene intervaller kvart, kvint og oktav er det ikke nødvendigt at angive, hvis de er rene (dvs. oktav og ren oktav er lige korrekt). For øvrige intervaller skal både intervalnavn og størrelse angives. Angives dette ikke (f.eks. *intervallet er en none*), gives kun ½ point. For intervalnavne større end ren oktav, kan man vælge enten benævnelserne none, decim, undecim osv. eller oktav + sekund, oktav + tert, oktav + kvart osv. Begge former er korrekte.

155

2 point for et fagligt acceptabelt bud på en form- og/eller strukturanalyse, der i umisforståeligt prosa og

156

umisforståeligt henviser til noderne. Henvises ikke til noderne gives kun 1 point.

157

De resterende 5 point fordeles på øvrige forhold i de melodiske og rytmiske iagttagelser, som skal formidles i

158

umisforståelig prosa og som blandt andet kan være: "tonegentagelser, trinvis bevægelser, akkordbrydninger,

159

prægnante intervaller, simple og varierede gentagelser, sekvenser samt motivisk slægtskab, centraltoner,

160

vippebevægelser, drejebevægelser, melodiske buer og højdepunkt, karakteristisk melodirytmik." Hvilke specifikke

161

melodiske og rytmiske iagttagelser, der er relevante, beror selvsagt på opgavens melodi. Se også bemærkninger!

162

Hvis alle melodiske og rytmiske iagttagelser er korrekte, men der ikke umisforståeligt henvises til noderne, gives der

163

kun 2 point i stedet for 5 point.

164

165

Bemærkninger: Der er tale om en ansats til en melodisk analyse, der skal kunne løses på 12 minutter. Derfor kræves

166

det ikke, at eleven giver en udtømmende analyse af alle forhold i de melodiske og rytmiske iagttagelser. For at få

167

10 point skal eleven derfor - ud over at angive melodiens toneart, taktart og ambitus samt et fagligt acceptabelt

168

bud på form og struktur - foretage en analyse af *udvalgte* (og ikke alle!) melodiske og rytmiske iagttagelser.

169

Omfanget af udvalgte melodiske og rytmiske iagttagelser skal ses i lyset af, hvad der rester af tid (dvs. 12

170

minutter i alt), når de øvrige dele i denne opgave (dvs. Melodisk analyse) er besvaret.

171

172

Opgave 5: Hørelære

173

Notér det totaktters ostinat du hører på vedlagte cd. Bassens starttone er...

174

175

Faglige delmål: Eksaminanden skal aflytte og notere følgende totaktters ostinater i et fortrykt

176

partitur:

177

- en trestemmig slagtpøjsfigur (trommesæt / percussion)

178

- en basfigur (rytmisk/melodisk notation i f-nøgle). Starttone er opgivet.

179

- en keyboardfigur (strengt homofone akkorder). Becifringer er opgivet og keyboardstemmen noteres rytmisk.

180

181

På den vedlagte cd introduceres ostinaterne ét ad gangen og hvert (nyt) totaktters ostinat spilles fire

182

gange - altså i alt fire takter - inden det næste ostinat introduceres.

183

184

Pointtildeling:

185

Hver af de 5 stemmer, der skal aflyttes og noteres, tildeles 2 point, hvis den er korrekt noteret. Dvs.:

186

- Keyboard-/klaver-stemme tildeles 2 point, hvis den er noteret korrekt. Dette gælder også selv om tonelængden

187

ikke stemmer helt overens med det klingende groove.

188

Hvis keyboard-/klaver-stemme er delvist rigtig, dvs. rytmen kun visse steder er rigtig, tildeles 1 point.

189

- El-bas-stemmen tildeles 2 point, hvis den er noteret korrekt, dvs. både rytme og toner. 2 point tildeles også selvom

190

tonelængden ikke stemmer helt overens med det klingende groove. 1 point tildeles hvis den er delvist korrekt.

191

- De resterende tre stemmer tildeles hver 2 point, hvis de er noteret korrekt. Og kun 1 point hver, hvis de er delvist

192

korrekte.

193

Keyboard-/klaverstemmen og alle trommesættets dele kan noteres med nodehoved (og ikke slash- eller

194

krydshoved) uden at det trækker ned. Den rytmiske notation skal være umisforståelig. Og en åben hi-hat skal

195

angives umisforståeligt.

196

197

198

199

Fagkonsulent for musik, dramatik og dans

200

Nicolas Marinos

201

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling